

Controleprotocol subsidies gemeente Amersfoort

Controleprotocol voor de accountantscontrole bij door de gemeente Amersfoort gesubsidieerde organisaties

Maart 2018

Kenmerk	2018-5724036
Datum / versie	12-03-2018
Van toepassing vanaf	Verantwoording subsidietijdvak 2018/ 2019 (eerdere toepassing van dit controleprotocol is toegestaan)
Afgestemd met	Afdelingsmanager Financiën en Advies Afdelingsmanager Samenleven Afdelingsmanager Woon- en werkklimaat Afdelingsmanager Juridische dienstverlening en advies
Verantwoordelijke	Concerncontroller

1. Inleiding

Het controleprotocol subsidie gemeente Amersfoort (verder: controleprotocol) is bedoeld om de eisen ten aanzien van de accountantscontrole en de verantwoording helder te maken.

Dit controleprotocol is van toepassing op alle uitgaande subsidies (behalve subsidies in het kader van de Jeugdwet en WMO) van de gemeente Amersfoort die moeten worden voorzien van een controleverklaring van de accountant van de gesubsidieerde instelling. De op de subsidie van toepassing zijnde Algemene Subsidieverordening van de gemeente Amersfoort (verder: ASV) bepaalt welke subsidies dit betreft.

Dit controleprotocol is bestemd voor het bestuur en de accountant van de door de gemeente Amersfoort gesubsidieerde organisatie (verder: subsidieontvanger). De subsidieontvanger is verantwoordelijk voor het ter kennis stellen van dit controleprotocol aan de accountant en het opstellen van de financiële verantwoording die voldoet aan de daaraan te stellen vereisten. De accountant van de subsidieontvanger verstrekt een oordeel over de financiële verantwoording, met inachtneming van dit controleprotocol.

1.1 Doelstelling

Het doel van dit controleprotocol is dat de accountant van de subsidieontvanger de controle van de financiële verantwoording zodanig inricht en uitvoert dat de gemeente Amersfoort een redelijke mate van zekerheid verkrijgt over:

- de getrouwheid (juistheid en volledigheid) van de verantwoorde baten en lasten.
- de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen zoals opgenomen in de ASV en de subsidiebeschikking.

De accountant geeft de uitkomsten van zijn controle weer in een controleverklaring omtrent de getrouwheid van de financiële verantwoording en de naleving door de subsidieontvanger van de aan de subsidie verbonden verplichtingen en subsidievoorwaarden.

De subsidievaststelling door de gemeente Amersfoort vindt plaats aan de hand van een inhoudelijk verslag waarin de verrichte activiteiten en de beoogde doelstellingen en resultaten zijn weergegeven en de financiële verantwoording (zie ASV). In de ASV en in de subsidiebeschikking zijn respectievelijk de algemene en specifieke eisen over de verantwoordingswijze en wijze van vaststellen opgenomen.

Dit controleprotocol geeft enerzijds voorschriften voor de financiële verantwoording aan de gemeente Amersfoort en anderzijds aanwijzingen voor het onderzoek door de accountant van de subsidieontvanger. Zo nodig kunnen in de subsidiebeschikking aanvullende eisen of meer specifieke eisen worden gesteld.

In dit controleprotocol zijn eveneens werkzaamheden (zie 2.2.5) opgenomen die de accountant dient uit te voeren inzake de verantwoording van de gerealiseerde activiteiten door middel van een activiteitenverslag.

1.2 Verplichtingen van de subsidieontvanger

1.2.1 Verantwoording

Verantwoording

De subsidieontvanger stelt een financiële verantwoording en een inhoudelijke verslag op over de toegekende subsidie. De verantwoording omvat:

- Vergelijking tussen de afgesproken en de gerealiseerde activiteiten en een toelichting op de verschillen.
- De mate waarin is voldaan aan de realisatie van de subsidieverplichtingen in relatie tot besteding van de ontvangen middelen.
- Een financiële verantwoording over de besteding van de subsidie (inkomsten en uitgaven).

De financiële verantwoording en het inhoudelijke verslag kan opgenomen worden in respectievelijk de jaarrekening of in een afzonderlijke verantwoording. De financiële verantwoording is hierna uitgewerkt voor de subsidies die moeten worden voorzien van een controleverklaring op basis van de ASV.

Verantwoording in de jaarrekening van de subsidieontvanger

Hierbij gaat het om een controle naar de getrouwheid van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde jaarverslaggevingsregels.

Bij de controle op de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen door de subsidieontvanger zijn de in hoofdstuk 2.2 opgenomen aandachtspunten van toepassing.

De jaarrekening van de subsidieontvanger kan als het financiële verslag dienen over de subsidie, mits de verantwoording van de gemeentelijke subsidie en de besteding daarvan expliciet in de jaarrekening is opgenomen. Naast het financiële verslag in de jaarrekening, moet de subsidie ook duidelijk inhoudelijk worden toegelicht in het jaarverslag of de jaarrekening.

Of: Afzonderlijke financiële verantwoording

De nadruk ligt hierbij op de controle naar de getrouwheid, met juistheid en volledigheid van de financiële verantwoording. Hiervoor gelden geen specifieke verslaggevingsvoorschriften.

Bij de controle op de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen door de subsidieontvanger zijn de in hoofdstuk 2.2 opgenomen aandachtspunten van toepassing.

1.2.2 Opdracht tot onderzoek

Indien van toepassing geeft de subsidieontvanger opdracht tot controle van de financiële verantwoording of de jaarrekening en de naleving van de aan de subsidie verbonden verplichtingen, aan een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid Boek 2 van het BW.

Als in de subsidiebeschikking is opgenomen dat een onderzoek naar de verantwoorde activiteiten dient plaats te vinden, geeft de subsidieontvanger hiervoor een opdracht aan een accountant. In hoofdstuk 2.2.5 zijn de aandachtspunten hiervan opgenomen.

In de subsidiebeschikking is opgenomen dat subsidieontvanger de mogelijkheid heeft om te allen tijde inzage in haar administratie geeft aan het college of aan door hen aangewezen personen. Hieronder valt ook dossierinzage door een accountant namens de gemeente Amersfoort van de werkzaamheden betreffende de afgegeven controleverklaring. De subsidieontvanger neemt dit mee bij de opdrachtverlening aan de accountant.

1.2.3 Indienen verantwoording

De aanvraag tot vaststelling van de subsidie, in dit geval de financiële verantwoording, gaat vergezeld van de controleverklaring en eventueel accountantsverslag en/of rapport van feitelijke bevindingen. Deze dienen voor de datum zoals deze is opgenomen in de subsidiebeschikking zijn ingeleverd bij de gemeente Amersfoort.

2 Verplichtingen van de accountant

2.1 Algemeen

De controle richt zich op de getrouwheid van de door de organisatie verantwoorde baten en lasten. De accountant stelt vast of de subsidie is besteed in overeenstemming met de geldende regelgeving en de specifieke subsidievoorwaarden en voorschriften van de gemeente Amersfoort.

2.2 Aandachtspunten bij de controle van de verantwoording

2.2.1 Aandachtspunten bij de jaarrekeningcontrole

De accountant stelt onder meer vast dat:

- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde waarderingsgrondlagen en geldende (specifieke) subsidievoorwaarden;
- het jaarverslag is ondertekend door (of namens) het bestuur van de organisatie;
- de jaarrekening een vergelijking bevat met de gerealiseerde baten en lasten van het voorafgaande boekjaar;
- over belangrijke verschillen tussen de begroting en de realisatie in de jaarrekening een toelichting van de oorzaken is opgenomen;
- de subsidieopbrengsten en lasten op de juiste wijze en per subsidiebeschikking duidelijk herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

2.2.2. Aandachtspunten bij de controle van de financiële verantwoording

De accountant stelt onder meer vast dat:

- de financiële verantwoording is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde waarderingsgrondlagen en geldende (specifieke) subsidievoorwaarden;
- de financiële verantwoording is ondertekend door (of namens) het bestuur van de organisatie;
- de financiële verantwoording een vergelijking bevat met de gerealiseerde baten en lasten van het voorafgaande boekjaar, indien van toepassing;
- over belangrijke verschillen tussen de begroting en de realisatie in de financiële verantwoording toelichting van de oorzaken is opgenomen;
- de subsidieopbrengsten en lasten op de juiste wijze en per subsidiebeschikking duidelijk herkenbaar in de financiële verantwoording zijn opgenomen.

2.2.3 Naleving subsidievoorwaarden

De accountant stelt onder meer vast dat:

- de subsidie is besteed voor het doel waarvoor zij beschikbaar is gesteld;
- de subsidieontvanger voldoet aan de voorwaarden die zijn gesteld in de ASV onder de hoofdstukken subsidieverlening, verplichtingen en vaststelling subsidies;
- aanvullende specifieke verplichtingen vermeld in de subsidiebeschikking zijn nageleefd.

2.2.4 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De accountant moet zijn onderzoek zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) van materieel belang bevat. Indien het begrip redelijke mate van zekerheid voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekent dit een betrouwbaarheid van 95 procent.

De financiële verantwoording wordt gecontroleerd met de materialiteit en het normenkader van de gemeente Amersfoort. Voor de materialiteitsberekening is de grondslag 1% van de verantwoorde uitgaven met een betrouwbaarheidpercentage van 95%. Voor beperking geldt 1 tot 3% en voor oordeelonthouding groter dan 3%. Dit is gebruikelijk in de branche voor subsidieverklaringen en ook in overeenstemming met het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (verder “BADO”), de regelgeving voor gemeenten.

Een oordeel met een goedkeurende strekking impliceert, dat, gegeven bovengenoemde betrouwbaarheid, in de bedragen geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) voorkomen die groter zijn dan de percentages in de hieronder opgenomen materialiteitstabel. De percentages zijn ontleend aan de voorgeschreven materialiteit volgens BADO.

Type controleverklaring	Toleranties
Goedkeurende controleverklaring	Onjuistheden tot en met 1% en onzekerheden tot en met 3% van de totale subsidie of het totaal van de in de jaarrekening opgenomen opbrengsten.
Controleverklaring met beperking	Onjuistheden tussen 1% en 3% en onzekerheden tussen 3% en 10% van de totale subsidie of het totaal van de in de jaarrekening opgenomen opbrengsten.
Afkeurende controleverklaring	Onjuistheden groter dan of gelijk aan 3% van de totale subsidie of het totaal van de in de jaarrekening opgenomen opbrengsten.
Oordeelonthouding	Onzekerheden gelijk aan of groter dan 10% van de totale subsidie of het totaal van de in de jaarrekening opgenomen opbrengsten.

De totale subsidie of totaal van de in jaarrekening opgenomen opbrengsten in tabel hierboven is afhankelijk van de keuze voor de verantwoording.

2.2.5 Aandachtspunten bij het onderzoek naar de gerealiseerde activiteiten (specifieke werkzaamheden)

Indien de subsidieontvanger vanuit de verplichting opgenomen in de subsidiebeschikking de gerealiseerde activiteiten dient te verantwoorden, zal de subsidieontvanger haar accountant de opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de geldende accountantsrichtlijnen (NV COS 4400). De accountant onderzoekt onder meer of de niet-financiële informatie voldoet aan de onderstaande eisen:

- De informatie is op een ordelijke en controleerbare wijze tot stand gekomen.
- De verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het proces zijn duidelijk vastgelegd;
- Het totstandkomingsproces is achteraf reconstrueerbaar;
- De niet-financiële die als uitkomst van het proces wordt opgeleverd stemt overeen met de niet-financiële informatie zoals opgenomen in het activiteitenverslag;
- Niet strijdig met de financiële verantwoording.

Ordelijk wil zeggen opgezet in overeenstemming met de in de administratieve organisatie en interne beheersing vastgelegde procedures, functionerend in overeenstemming daarmee en deugdelijk in opzet en werking. Controleerbaar wil zeggen dat de beschikbare informatie de accountant van een organisatie in staat stelt om de administratieve verwerking hiervan te beoordelen en op werking te toetsen.

3 Rapportages accountantsonderzoek

3.1 Controleverklaring

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om de meest recente tekst te hanteren voor de controleverklaring bij de financiële verantwoording zoals die door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (verder: NBA) jaarlijks op haar website gepubliceerd wordt.

De teksten zijn als voorbeeld bedoeld waarbij de accountant zelf verantwoordelijk is voor de juiste rapportage en waar nodig specifieke teksten opneemt in zijn controleverklaring waarbij hij verwijst naar de van toepassing zijnde wetgeving. Voor de verantwoording van de subsidies aan de gemeente Amersfoort betekent dat de onder meer de volgende specifieke zaken in zijn controleverklaring opneemt:

- dat de verklaring is afgegeven ten behoeve van de gemeente Amersfoort;
- het nummer of kenmerk van de betreffende financiële verantwoording;
- de titel van de subsidieregeling;
- de naam van de subsidieontvanger, vestigingsplaats;
- over welke periode de financiële verantwoording gaat;
- verwijzing naar de ASV van de gemeente Amersfoort;
- verwijzing naar de subsidiebeschikking voor de specifieke voorwaarden;
- verwijzing naar het controleprotocol voor de controlecriteria;
- dat de subsidie is besteed voor het doel en activiteiten waarvoor de subsidie is verleend;
- of de subsidie conform de ASV en de subsidiebeschikking is besteed.

3.2 Accountantsverslag

Het controleprotocol hanteert als uitgangspunt dat geconstateerde fouten en/of onzekerheden zoveel mogelijk, indien mogelijk, door subsidieontvanger hersteld moeten worden. De rapportage van de accountant heeft daarom het karakter van een uitzonderingsrapportage. De accountant hoeft de alleen uit te brengen als sprake is van niet-gecorrigeerde fouten en/of onzekerheden die mogelijk van invloed zijn op de afrekening van de subsidie zoals niet-subsidiabele lasten, afwijkingen van de vermogenspositie en/of het niet naleven van de WNT-verplichting. De subsidieontvanger is dan verplicht om ook deze rapportage naar de gemeente Amersfoort te versturen.

3.3 Rapport van feitelijke bevindingen

In het rapport van feitelijke bevindingen rapporteert de accountant over de uitkomsten van zijn onderzoek ten aanzien van deugdelijke totstandkoming van de in het activiteitenverslag verantwoorde gerealiseerde activiteiten (niet-financiële informatie). Hiervoor is geen specifiek format voorgeschreven. In ieder geval moet duidelijk zijn vermeld welke werkzaamheden de accountant heeft uitgevoerd en tot welke bevindingen deze hebben geleid.